

POSTANOWIENIE

Dnia 20 listopada 2024 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

Prezes SN Joanna Lemańska

w sprawie A. P.

oskarżonego o czyn z art. 270 § 1 k.k. i inne,

na posiedzeniu bez udziału stron w Izbie Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych w dniu 20 listopada 2024 r.

w przedmiocie wniosku oskarżonego o wyłączenie asesora sądowego X.Y. od orzekania w sprawie toczącej się przed Sądem Rejonowym w Wodzisławiu Śląskim, sygn. II K 1313/22,

stwierdza swą niewłaściwość i wniosek A. P. o wyłączenie asesora sądowego X.Y. przekazuje według właściwości do rozpoznania Sądowi Rejonowemu w Wodzisławiu Śląskim.

UZASADNIENIE

Pismami z 19 marca 2024 r. i 18 czerwca 2024 r. A.P. (dalej: Wnioskodawca), wniósł o wyłączenie asesora sądowego Sądu Rejonowego w Wodzisławiu Śląskim X.Y. od orzekania w sprawie toczącej się przeciwko niemu w Sądzie Rejonowym w Wodzisławiu Śląskim pod sygn. II K 1313/22, podnosząc zarzut, że jego sprawę rozpoznaje „neosędzia”, co nie stanowi niezawisłego i bezstronnego sądu w świetle orzecznictwa trybunałów europejskich.

Postanowieniem z 25 października 2024 r., II K 1313/22, Sąd Rejonowy w Wodzisławiu Śląskim w trybie art. 26 § 2 ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o Sądzie Najwyższym (tekst jedn. Dz.U. 2024, poz. 622, dalej: u.SN) przekazał

Prezesowi Izby Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych Sądu Najwyższego do rozpoznania powyższy wniosek o wyłączenie.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Dokonana przez Sąd Najwyższy w niniejszej sprawie całościowa ocena charakteru wniosku o wyłączenie – przy uwzględnieniu podniesionego w nim i wyjątkowo lakonicznego zarzutu – przekonuje, że powinien mieć do niego zastosowanie nie art. 26 § 2 u.SN, lecz art. 42a § 3 i n. ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. Prawo o ustroju sądów powszechnych (tekst jedn. Dz.U. 2024, poz. 334, dalej: p.u.s.p.).

Analizowany wniosek został bowiem w istocie oparty na zarzucie, że w składzie sądu bierze udział osoba powołana na urząd sędziego w sądzie na wniosek Krajowej Rady Sądownictwa ukształtowanej w trybie określonym przepisami ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o zmianie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2018 r., poz. 3).

Analiza treści wniosku jasno zatem wskazuje, że Wnioskodawca zarzuca brak niezawisłości sędziego objętego wnioskiem z tej przyczyny, że został on wyłoniony w procedurze konkursowej przez obecną Krajową Radę Sądownictwa. Kwestionowanie powołania (np. z powodu okoliczności dotyczących przebiegu procedury konkursowej) jest natomiast zarazem kwestionowaniem niezawisłości (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z 3 czerwca 2020 r., I NWW 16/20).

Mając na uwadze powyższe, należy uznać, że ww. wniosek o wyłączenie asesora sądowego objętego wnioskiem wchodzi w zakres zastosowania art. 42a § 3 i n. p.u.s.p., a co za tym idzie nie podlega wyłącznej kognicji Sądu Najwyższego na podstawie art. 26 § 2 u.SN. Rodzi to konieczność przekazania tego wniosku do rozpoznania właściwemu sądowi powszechnemu.

Wyjaśnienia wymaga, że w myśl art. 26 § 2 u.SN do wyłącznej właściwości Sądu Najwyższego należy rozpoznawanie wniosków lub oświadczeń dotyczących wyłączenia sędziego albo o oznaczenie sądu, przed którym ma się toczyć postępowanie, obejmujących zarzut braku niezależności sądu lub braku niezawisłości sędziego. Przepis ten ustanawia właściwość funkcjonalną

Sądu Najwyższego w każdym wpadkowym (pomocniczym) postępowaniu w przedmiocie wniosków lub oświadczeń o wyłączenie sędziego albo o oznaczenie sądu, przed którym ma toczyć się postępowanie, których podstawą są zarzuty dotyczące braku niezależności sądu lub braku niezawisłości sędziego.

Podnoszenie zaś zarzutów dotyczących spełnienia przez sędziego orzekającego w sądzie powszechnym wymogów niezawisłości i bezstronności z uwzględnieniem okoliczności towarzyszących jego powołaniu i jego postępowania po powołaniu, jeżeli w okolicznościach danej sprawy może to doprowadzić do naruszenia standardu niezawisłości lub bezstronności, mającego wpływ na wynik sprawy z uwzględnieniem okoliczności dotyczących uprawnionego oraz charakteru sprawy, dopuszczalne jest natomiast w ramach instytucji uregulowanej w art. 42a § 3 i n. p.u.s.p.

Należy jednocześnie podkreślić, że zgodnie z art. 42a § 3 i n. p.u.s.p. do rozpoznania wniosku o przeprowadzenie tzw. testu niezawisłości i bezstronności wobec sędziego sądu powszechnego wyznaczonego do składu sądu rozpoznającego sprawę w pierwszej instancji lub apelację (z wyłączeniem spraw, w których termin do ich rozpoznania i wydania orzeczenia jest nie dłuższy niż miesiąc od dnia złożenia pisma procesowego wszczynającego postępowanie w sprawie) właściwy rzeczowo jest sąd powszechny (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z 25 października 2023 r, I NWW 370/23).

Stąd, na podstawie art. 35 § 1 k.p.k. w związku z art. 42a § 14 pkt 2 p.u.s.p., Sąd Najwyższy uznał się za niewłaściwy do rozstrzygania w przedmiocie ww. wniosku o wyłączenie sędziego i przekazał go do rozpoznania Sądowi Rejonowemu w Wodzisławiu Śląskim – jako właściwemu rzeczowo i miejscowo.

Z powyższych względów Sąd Najwyższy orzekł jak w sentencji.

(k.b.)

[ał]

